

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v trestnej veci proti obžalovanému **J. K.** **pre trestný čin brania rukojemníka** podľa § 234a ods. 1, ods. 2 písm. c/, písm. d/ Tr. zák. a iné účinného do 1. januára 2006 na neverejnom zasadnutí konanom dňa 16. februára 2010 o odvolaniach obžalovaného J. K. a jeho družky L. F. proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 1. apríla 2009, sp. zn. 3T 27/2001, rozhodol

t a k t o :

I.

Podľa § 258 ods. 1 písm. a/ Tr. por. účinného do 1. januára 2006 **z r u š u j e s a** napadnutý rozsudok v celom rozsahu.

Podľa § 259 ods. 1 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 vec **sa v r a c i a** Krajskému súdu v Banskej Bystrici, aby ju v potrebnom rozsahu **znovu prejednal a rozhodol**.

II.

Podľa § 262 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 **sa n a r i a d ŕ u j e**, aby vec krajský súd prejednal a rozhodol **v inom zložení senátu**.

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 1. apríla 2009, sp. zn. 3T 27/2001, bol obžalovaný J. K. uznaný za vinného z trestného činu brania rukojemníka podľa § 234a ods. 1, ods. 2 písm. c/, písm. d/ Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 a prečinu poškodzovania cudzej veci podľa § 257 ods. 1 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 na tom skutkovom základe, že

i napriek uloženému obmedzujúcemu opatreniu spočívajúce v zákaze navštevovať miestne pohostinstvá v obci V. M. N. a T. C. od 1. decembra 2000 na dobu 6 mesiacov, ktoré mu bolo uložené rozhodnutím Okresného úradu Rimavská Sobota - odbor všeobecnej vnútornej správy zo dňa 14. novembra 2000 pod číslom V. podľa § 17 ods. 1 Zákona o priestupkoch, ktoré sa stalo právoplatným dňa 8. februára 2001,

dňa 25. februára 2001 v čase o 21.00 hodine v miestnom pohostinstve, patriace majiteľovi T. C. po predchádzajúcom požití alkoholických nápojov využil nepozornosť obsluhujúceho personálu po záverečnej hodine, vzal kľúče z výčapného pultu, ktorými uzamkol vchodové dvere do pohostinstva, v ktorom ostali výčapníčka M. B., jej manžel C. B. a sesternica ml. K. K., nar. X., ktorým sa začal vyhrážať usmrtením ublížením na zdraví a podpálením pohostinstva, v prípade nedostavenia sa majiteľa T. C., ktorého mal v úmysle za menované osoby, ktoré zadržieval ako rukojemníčky, vymeniť; pričom tieto hrozby začal postupne naplňať dôraznejším konaním tak, že striedavo najprv nožnicami, potom kuchynským nožom prikladal ku krku mladistvej K. K. a M. B., vodiac ich k oknu, pričom kládol podmienky príslušníkom polície v tom smere, že požadoval mobilný telefón, ktorý mu bol poskytnutý od tam prítomného J. K., narodeného X., na jeho ďalšiu požiadavku mu bolo pristavené služobné motorové vozidlo Obvodného oddelenia PZ vo Veľkom Blhu v čase od 23.35 hodine, kedy pri nastupovaní do tohto motorového vozidla s rukojemníčkou M. B., ktorú ohrozoval nožom priloženým ku krku, bol spacificovaný a zadržaný príslušníkmi OR PZ v Rimavskej Sobote,

pričom počas tohto konania v priestoroch pohostinstva postupne zničil a poškodil vnútorné zariadenie, a to sklenené výplne okien, kryt svetla, registračnú pokladňu PS 2000, drevené obloženie stien, obrusy, záclony, závesy, ktoré postupne zapaloval a iné veci a tovar pozostávajúci z liehovín rôznej značky, všetko v hodnote 51 080 Sk, čo je 1 695,54 €, ku škode majiteľa pohostinstva T. C., poškodením telefónu značky Nokia 6150 v hodnote 4 000 Sk(132,78 €), ku škode J. K., poškodením spodného skla s nápisom Daytona na výhernom prístroji značky Daytona výrobného čísla X. v hodnote 3 788,40 Sk, čo je 125,73 €, ku škode firmy S., poškodením výčapného zariadenia v hodnote 14 896 Sk, čo je 494,45 €, ku škode H.H., poškodením chladničky značky GDM 23, výrobného čísla X. v hodnote 8 677,02 Sk, čo je 288,02 €, ku škode C. a poškodením dvoch skiel mraziaceho pultu značky Caravell v hodnote 6 888 Sk, čo je 228,63 €, ku škode N.N.

Za to krajský súd uložil obžalovanému J. K. podľa § 234 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 35 ods. 1 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 8 (osem) rokov, na výkon ktorého ho podľa § 39a ods. 2 písm. b/ Tr. zák. zaradil do II. (druhej) nápravnovýchovnej skupiny.

Podľa § 228 ods. 1 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 (ďalej len Tr. por.) uložil obžalovanému J. K. povinnosť nahradiť škodu nasledovne:

- T. C., bytom V., ul. S., škodu vo výške 1 695,55 €
- spoločnosti S. so sídlom v B., IČO: X., zastúpenej P. G., bytom B.B. škodu vo výške 125,75 €,
- spoločnosti H. so sídlom v H., IČO: X., zastúpenej G. B., trvale bytom R. škodu vo výške 494,46 €,
- spoločnosti C., so sídlom v B., IČO: X., pobočka B., zastúpenej M. V., bytom B., škodu vo výške 288,02 €,
- spoločnosti N., so sídlom v B., IČO: X., zastúpenej K. Š., bytom S., škodu vo výške 228,64 €.

Proti tomuto rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie obžalovaný ako aj jeho družka L. F..

Obžalovaný J. K. odvolanie odôvodnil sám i prostredníctvom svojho obhajcu. Obžalovaný sa domáhal uloženia podmieneného trestu s tým, že má rodinu, riadne pracuje a jeho družka čaká ďalšie dieťa.

Poukázal tiež na to, že krajský súd nezohľadnil znalecké posudky znalcov z odboru psychiatria ani znalecký posudok MUDr. K. D., ktoré jednoznačne vyvrátili tvrdenia, že by si niečo mohol pamätať. Preto alternatívne žiadal zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť krajskému súdu za účelom opätovného znaleckého dokazovania znalcami z odboru psychiatria.

V písomných dôvodoch odvolania prostredníctvom obhajcu obžalovaný poukázal na to, že práve s poukazom na skutočnosť, že si na priebeh udalostí nepamätá, mal súd vyhovieť jeho návrhu na doplnenie dokazovania vyšetrovaním duševného stavu pozorovaním v zdravotníckom ústave podľa § 116 ods. 2 Tr. por. už aj z toho dôvodu, že závery podaných znaleckých posudkov znalcov, ktorí ich vypracovali si odporujú.

V ďalšom namietal právnu kvalifikáciu konania pokiaľ krajský súd toto posúdil aj podľa odseku 2 písm. c/, písm. d/, § 234a Tr. zák. napriek tomu, že na základe dostupných dôkazov nemal relevantný podklad pre takýto postup, a preto konanie mal posúdiť len podľa odseku 1 § 234a Tr. zák. a v rámci tam uvedenej trestnej sadzby mal súd ukladať trest.

V otázke trestu ďalej poukázal na dĺžku trvania trestného konania, s tým, že súdu nič nebránilo aplikovať ustanovenie § 40 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006 o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody.

Navrhol preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o vine a treste a vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Družka obžalovaného L. F. sa podaným odvolaním domáhala uloženia podmieneného trestu obžalovanému s poukazom na rodinné pomery a skutočnosť, že čaká ďalšie dieťa.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade odvolaní podaných v zákonom stanovenej lehote preskúmal podľa § 254 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov rozsudku, proti ktorým môže odvolateľ podať odvolanie i správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozsudku, prihliadajúc i na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané a zistil, že napadnutý rozsudok je predčasný pre podstatné chyby konania, ktoré rozsudku predchádzalo najmä preto, že v tomto konaní boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť právo obhajoby.

Hneď úvodom treba uviesť, že najvyšší súd už o veci rozhodoval uznesením zo dňa 21. júna 2002, sp. zn. 6 To 29/2002, ktorým podľa § 253 ods. 3 písm. a/ Tr. por. zrušil

napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 12. marca 2002, sp. zn. 3T 27/01, a vec vrátil tomuto súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal.

Úlohou krajského súdu v zmysle citovaného uznesenia najvyššieho súdu bolo zopakovať tie úkony, ktoré vykonal na hlavnom pojednávaní dňa 12. marca 2002, pretože tieto boli z dôvodu podania námietky zaujatosti vykonané v rozpore so zákonom.

V predmetnej veci bol opakovane určený termín hlavného pojednávania, toto sa nekonalo pre neprítomnosť obžalovaného.

Hlavné pojednávanie za prítomnosti obžalovaného sa konalo dňa 26. januára 2009, na ktorom predseda senátu konštatoval, že vzhľadom na zmenu v zložení senátu sa dokazovanie vykoná odznovu.

Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní zo dňa 26. januára 2009 (č.l. 696-699) je zrejmé, že krajský súd vykonal dokazovanie výsluchom svedkov T. C., K. K., M. B. a C. B., ktorí si pre odstup času už nevedeli spomenúť, čo vo veci vypovedali.

Krajský súd na základe uvedeného postupoval podľa § 211 ods. 3 Tr. por. a prečítal svedeckú výpoveď svedka T. C. z hlavného pojednávania zo dňa 18. decembra 2001 (pred zrušením veci najvyšším súdom), K. K. z prípravného konania, M. B. z hlavného pojednávania zo dňa 12. marca 2002 a C. B. z prípravného konania.

Takýto postup krajského súdu je v rozpore s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku účinného do 1. januára 2006.

Podľa § 211 ods. 3 Tr. por. zápisnicu o výpovedi svedka, ktorý na hlavnom pojednávaní využil svoje právo odoprieť výpoveď podľa § 100, možno prečítať len za predpokladu, že svedok bol pred výsluchom ktorého sa zápisnica týka, o svojom práve odoprieť výpoveď riadne poučený a výslovne vyhlásil, že toto právo nevyužíva; ak bol výsluch vykonaný spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam tohto zákona a obhajca mal možnosť sa na tomto výsluchu zúčastniť.

Uvedení svedkovia však vo vzťahu k obžalovanému nemali právo odoprieť výpoveď v zmysle § 100 Tr. por., a preto súd pri ich výsluchu, pokiaľ by nevedeli uviesť žiadne skutočnosti ani na otázky predsedu senátu, mal postupovať podľa § 211 ods. 1 písm. b/ Tr. por., ktorý upravuje postup súdu v prípadoch, ak svedok bez oprávnenia odoprie vypovedať a ak sa odchyľuje v podstatných bodoch od svojej skoršej výpovede.

Vo vzťahu k prečítanej výpovedi svedkyne M. B. pochybil krajský súd aj v tom, že prečítal výpoveď tejto svedkyne z hlavného pojednávania zo dňa 12. marca 2002, ktorá v zmysle vyššie citovaného uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nebola vykonaná zákonným spôsobom a nemožno na ňu prihliadať.

Rovnako pochybil krajský súd pri výsluchu svedka M. V. (č. l. 699), ktorý si nepamätal na skutočnosti, ktoré uviedol vo svojej výpovedi v prípravnom konaní. Krajský súd zápisnicu o jeho výpovedi prečítal na hlavnom pojednávaní podľa ustanovenia § 211 ods. 1 Tr. por.

Podľa § 211 ods. 1 Tr. por. namiesto výsluchu svedka na hlavnom pojednávaní možno čítať zápisnicu o jeho výpovedi; ak súd nepokladá osobný výsluch za potrebný a prokurátor aj obžalovaný s tým súhlasia. Súhlas obžalovaného nie je potrebný, ak sám požiadal, aby sa hlavné pojednávanie konalo v jeho neprítomnosti; o tejto skutočnosti musí byť obžalovaný v predvolaní poučený.

Z uvedeného je zrejmé, že na takýto postup neboli splnené zákonom stanovené podmienky, navyše svedok bol na hlavnom pojednávaní prítomný a vypočúvaný.

Rovnakého pochybenia sa krajský súd dopustil, keď na hlavnom pojednávaní prečítal zápisnice o výpovedi svedkov (č.l. 700-702) z prípravného konania podľa § 211 ods. 1 Tr. por. bez splnenia zákonom stanovených podmienok. Navyše medzi prečítanými výpoveďami je aj výpoveď svedka T. C. (č.l. 700), ktorý bol na hlavnom pojednávaní prítomný.

Podľa § 211 ods. 4 Tr. por. namiesto výsluchu znalca možno čítať zápisnicu o jeho výpovedi alebo jeho písomný posudok; ak znalec bol pred podaním posudku poučený podľa

§ 106 Tr. por., nie sú pochybnosti o správnosti a úplnosti posudku a obžalovaný i prokurátor s tým súhlasia.

V rozpore s citovaným ustanovením postupoval krajský súd, keď prečítal znalecký posudok znalca MUDr. K. D. na hlavnom pojednávaní bez súhlasu prokurátora a obžalovaného, pričom súhlas procesných strán ani nežiadal. Rovnako postupoval aj pri čítaní znaleckého posudku z č. l. 706, pričom zo zápisnice ani nie je zistiteľné, o aký posudok sa jedná a kto ho podával.

Krajský súd na hlavnom pojednávaní pokračoval v znaleckom dokazovaní výsluchom znalca MUDr. K. M.. Krajský súd sa pri výsluchu znalca obmedzil len na konštatovanie, že znalecký posudok znalec považuje za správny a následne podľa § 211 ods. 4 Tr. por. prečítal písomne podaný posudok bez riadneho výsluchu znalca.

Rovnako postupoval súd aj pri výsluchu znalkyne PhDr. E. G..

Na hlavnom pojednávaní dňa 1. apríla 2009 krajský súd napriek tomu, že obžalovaný po porade s obhajcom (č.l. 735) navrhli doplniť dokazovanie výsluchom svedka J. K., sa s týmto návrhom súd žiadnym spôsobom nevysporiadal a dokazovanie vyhlásil za skončené.

Podľa § 203 ods. 1 Tr. por. hlavné pojednávanie vedie predseda senátu.

Na základe vyššie uvedenej analýzy priebehu vykonávania dokazovania na hlavnom pojednávaní možno uzavrieť, že predseda senátu krajského súdu viedol hlavné pojednávanie svojvoľne a v rozpore s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku.

V tejto súvislosti treba zvýrazniť, že trestné konanie proti obžalovanému sa vedie pre závažnú trestnú činnosť a pri uznaní viny hrozí obžalovanému vysoký trest. Aj z tohto pohľadu mal predseda senátu krajského súdu venovať veci náležitú pozornosť a postupovať v súlade so zákonom

Záverom treba uviesť, že krajský súd pri vyhlásení rozsudku dňa 1. apríla 2009 uznal obžalovaného J. K. za vinného zo spáchania skutku právne kvalifikovaného ako trestný čin

brania rukojemníka podľa § 234a ods. 1, ods. 2 písm. c/, písm. d/ Tr. zák. účinného do 1. januára 2006, trest však uložil podľa § 234 ods. 2 Tr. zák., čo je paragrafové označenie pre trestný čin lúpeže. Najvyšší súd toto považuje len za administratívne pochybenie pri vyhlásení rozsudku ako aj pri jeho písomnom vyhotovení.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dospel najvyšší súd k záveru, že vo veci konajúci senát nie je spôsobilý predmetnú trestnú vec vedenú proti obžalovanému J. K. prejednať v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku a preto nariadil, aby bola prejednaná v inom zložení senátu. Navyše treba zdôrazniť, že v konaní pred súdom došlo k priedňhom, na ktorých participoval aj krajský súd, keďže vec napadla na krajský súd dňa 22. novembra 2001 a doposiaľ nie je právoplatne skončená.

Krajský súd síce vo veci dvakrát rozhodol rozsudkom, a to rozsudkom zo dňa 12. marca 2002, sp. zn. 3T 27/01, a predmetným rozsudkom, obidva však boli najvyšším súdom zrušené z dôvodu procesných pochybení, ktoré zapríčinil výlučne krajský súd a najmä predseda senátu, ktorý vo veci postupoval na hlavnom pojednávaní spôsobom, ktorý bol v zrejmom rozpore s ustanoveniami Trestného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto podľa § 258 ods. 1 písm. a/ Tr. por. účinného do 1. januára 2006 zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu a podľa § 259 ods. 1 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 vec vrátil Krajskému súdu v Banskej Bystrici, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol s tým, že krajský súd podľa § 262 Tr. por. účinného do 1. januára 2006 bude povinný trestnú vec obž. J. K. prejednať v inom zložení senátu.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 16. februára 2010

JUDr. Juraj K l i m e n t , v. r.
predseda senátu

Vypracovala: JUDr. Tatiana Biedniková

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Cerovská